

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka - Dendys

DK.3305.1034.2024 / 32
Warszawa, 27.08.2024 r.

Pan
dr Mieczysław Błoński
Prezes Zarządu
Polska Unia Edukacyjna

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na Pana pismo z 19.08.2024 r. pragnę wskazać, że wytyczne Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie rozpoznawania wniosków wizowych w celach, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5-6 oraz 9 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2024 r. poz. 769) wydane zostały na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. - Prawo konsularne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1329) i są tym samym skierowane do konsulów. Co istotne, rzeczony wytyczne nie stanowią żadnego *novum* w świetle regulacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742) oraz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750), nie wprowadzają bowiem nowych rozwiązań nieznanymi obowiązującemu prawu, a wskazują jedynie na zasady stosowania prawa, w tym także w zakresie weryfikacji wiarygodności cudzoziemców ubiegających się o wizy.

Sam proces wizowy jest procesem złożonym, który obejmuje m.in. czynności weryfikacyjne w odniesieniu do danych zawartych tak we wniosku wizowym, jak i przedkładanej dokumentacji uzupełniającej. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy studenckiej zobowiązany jest do przedstawienia we wniosku szczegółowych informacji, które winny być zgodne ze stanem faktycznym i tym samym kompletne. Przekazanie danych i informacji w procedurze wizowej (we wniosku wizowym) dokonuje się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Natomiast organ wydający decyzję w sprawie wydania wizy zobowiązany jest do dołożenia należytej staranności przy weryfikacji danych przedstawianych we wniosku wizowym oraz badaniu innych wątków towarzyszących danej sprawie celem podjęcia uprawnionego rozstrzygnięcia. Szczegółowym sprawdzeniom służy mechanizm konsultacji wizowych, o którym mowa w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz wywiad z cudzoziemcem lub też żądanie przedłożenia dodatkowej dokumentacji uzupełniającej, o czym mowa w art. 21 ust. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2019 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009 r., s. 1 z późn. zm.) [dalej - WKW]. Jak stanowi art. 5 ust. 2 powoływanej wyżej ustawy o cudzoziemcach, w zakresie nieuregulowanym przepisami działu IV, do wydawania, cofania lub unieważniania wiz krajowych lub przedłużania okresu ich ważności lub okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objętego tymi wizami stosuje się przepisy WKW, z wyłączeniem art. 9 ust.

2 zdanie drugie WKW. Zatem żądanie dodatkowej dokumentacji w uzupełnieniu przedłożonego w trybie i na mocy art. 77 powoływanej wyżej ustawy wniosku jest rutynowym działaniem zmierzającym do wyjaśnienia wszelkich okoliczności i stanu faktycznego sprawy.

Genezą wydania wytycznych było zidentyfikowanie nieprawidłowych praktyk w działalności szkół wyższych – uczelnie masowo wydają zaświadczenia o przyjęciu na studia, a weryfikacja kandydatów jest iluzoryczna. Szkoły wyższe, mimo zidentyfikowanych nieprawidłowości i dialogu, który prowadzimy od kilku miesięcy, nie wprowadziły właściwych mechanizmów autokorekty, chociażby w postaci rozmów kwalifikacyjnych. Kontrola wiedzy i umiejętności w praktyce nie następuje, chyba że dokona jej konsul. Wymóg przedstawienia w procedurze o wydanie wizy decyzji administracyjnej kuratora oświaty jest jedną z form weryfikacji rzetelności przeprowadzonej przez uczelnię wyższą rekrutacji.

W praktyce brak jakiejkolwiek koordynacji w zakresie zasad przyjmowania cudzoziemców na studia doprowadził do sytuacji, w której wyłonił się model organizacji studiów polegający na umożliwieniu podjęcia nauki przez osoby, które nie są do tego uprawnione w świetle prawa. Niektóre uczelnie uczyniły z tego model biznesowy, prywatyzując zyski z rekrutacji, a koszty przenosząc na ogół podatników. Tymczasem rekrutacja cudzoziemców na studia nie odbywa się w próżni i niesie ze sobą ogromne wyzwania szczególnie w sferze bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ale też dostępu do usług publicznych (od mieszkań po ochronę zdrowia). Należy stworzyć warunki, w których uczelnie nie tylko będą odpowiedzialne za wydanie zaświadczenia o przyjęciu na studia, ale będą również w realny sposób wspomagać cudzoziemca w sprawach administracyjnych przed i po jego przyjeździe do Polski, w tym wspierać np. w uzyskaniu decyzji administracyjnych.

Wprowadzone wytyczne mają zastosowanie wobec wszystkich cudzoziemców, których dyplomy podlegają uznaniu przez kuratoria oświaty. W żaden sposób nie są wymierzone w którąkolwiek narodowość.

Jestem świadoma opóźnień i utrudnień, jakie mogą obecnie pojawiać się w dostępie do procedury wizowej, jednak podjęte w ostatnim czasie kroki są niezbędne dla zbudowania przejrzystych zasad w tym obszarze oraz odzyskania przez państwo kontroli nad procesami migracyjnymi, szczególnie w kontekście nieprawidłowości ujawnionych przez media w związku z aferą wizową oraz przeprowadzonych przez odpowiednie organy postępowaniach kontrolnych. Działanie na rzecz umiędzynarodowienia polskich uczelni nie może się odbywać kosztem jakości oferty naukowej oraz wbrew obowiązującym w tej materii przepisom. Polska wiza nie może być najłatwiejszą metodą wjazdu do strefy Schengen, a wpis na studia najprostszą metodą legalizacji pobytu w RP i podjęcia zatrudnienia bez zezwolenia na pracę, którego od studentów nie wymagamy.

Z poważaniem

Henryka Mościcka – Dendys
Podsekretarz stanu

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/